



Abbaye Saint-Joseph de Clairval

F – 21150 Flavigny-sur-Ozerain

Molt Estimat amic de l'Abadia de Sant Josep,

EL sofriment és un dels enigmes més profunds de l'existència humana. Afecta tots els homes, ningú se'n pot escapar. És cert que, mirant les meravelles de la creació, hi podem descobrir l'existència, la saviesa, la bondat de Déu, i també la seva providència... i no obstant, el sofriment, tant freqüent i abundant en el món, sembla enfosquir la possibilitat d'aquest descobriment de Déu i de poder creure en ell: «Si Déu existeix, -diuen alguns- per què el mal abunda tant en el món?» Com és possible que en la vida, aquí a la terra, hi hagi tantes penes, tants conflictes? Conflictes entre l'ànima, que és immortal, i el cos, malmès sovint per la malaltia i la mort; entre la raó i les passions, que ens mouen en direccions oposades; conflictes entre l'home i l'univers: l'home, que treballa diàriament per a obtenir l'aliment de la terra, i aquesta li respon, ben sovint, amb patiments de fams i catàstrofes. Per què tantes penalitats? «Enmig de tants sofriments, de tanta contrarietat, es presenta inevitable la pregunta: per què?» (Joan Pau II, *Carta apostòlica Salvifici doloris*, de l'11 de febrer de 1984, sobre el Significat cristià del sofriment, 9).

Una meravellosa harmonia

La Revelació ens ensenya que Déu no va crear l'home en l'estat actual: No solament el va crear home, “animal racional”, sinó que el creà amb un estat, amb un do especial que se'n diu *la gràcia*. És l'estat d'una perfecta santedat, com ho expressa el verset del Gènesi: *Fem l'home a imatge nostra, semblant a nosaltres* (Gn 1, 26). Els Pares de l'Església van veure en l'expressió *semblant a nosaltres*, una al·lusió a la gràcia santificant, que feia a l'home capaç de participar de la naturalesa divina, de ser “semblant a Déu”. La gràcia atorgada a Adam estenia la seva influència sobre tot l'ésser humà: sobre el cos i l'ànima, amb uns medis i amb uns poderosos efectes que ara desconexim. L'ànima era ama del cos, privant-lo del sofriment i de la mort. La raó, al trobar-se lliure de la inclinació al pecat, dirigia perfectament les passions. Finalment, l'home regnava en el món: la terra era, per a ell, com un jardí de delícies, un paradís, sense que el treball fos penós i sense haver de lluitar contra la naturalesa.

Aquella meravellosa harmonia, constituïa el que se'n diu “l'estat de justícia original”. D'ella en participaria l'home mentre romangués en l'amistat divina. Per desgràcia, com ens ensenya la Sagrada Escripura, l'home va sucumbir a la temptació del diable, va perdre aquella gràcia que l'unia a Déu. Amb el pecat, l'home es va preferir a si mateix més que a Déu, menyspreant així el seu Creador i rebel·lant-se contra

Ell. L'home vol ser més que una simple criatura i intenta “divinitzar-se”; no d'acord amb el pla que Déu havia establert, sinó “en contra” de Déu: *sereu com déus* (Gn 3, 5), havia dit la serp temptadora.

I així, Adam perd la gràcia amb que Déu l'havia adornat. I amb ella, perd també la felicitat del paradís terrenal. I, com a conseqüència, ha de passar per la mort: *morireu*. Haurà de lluitar contra les seves passions, que el porten a fer el mal (concupiscència); el treball li resultarà penós: *la terra serà maleïda per culpa teva* (Gn 3, 3-7 i 17). *Va entrar el pecat al món, i amb el pecat hi entrà també la mort*, diu sant Pau (Rm 5, 12), i amb la mort tot un seguici de sofriments que cada dia colpiren la humanitat. Déu permet la caiguda d'Adam, amb totes les seves tràgiques conseqüències. I si tolera les ofenses, és perquè vol respectar la llibertat de l'home. Però Déu, tot i el pecat de l'home, no deixa mai d'estimar-lo: ofèn el seu amor, i Déu respon amb un amor encara més gran: ofereix el seu perdó, i promet, a més, un Redemptor, el Salvador JESÚS. Aquest JESÚS, que s'apropa tan a l'home que fa causa comuna amb ell, fins i tot en els seus sofriments.

Sovint en l'Antic Testament, Déu manifesta una extraordinària compassió i tendresa envers l'home que sofreix. La solidaritat de Déu amb la humanitat, es manifesta de forma commovedora, amb la vinguda del Salvador al món. L'Evangeli ens mostra a JESÚS apropant-se sempre a les misèries dels seus

contemporanis. El sofriment el torba, l'afecta, el trastorna, fins i tot a vegades el fa plorar; deixant de banda els costums de l'època, va a l'encontre dels leprosos, que eren intocables en aquell temps. JESÚS posa les seves mans sobre les nafres d'aquells malalts per a guarir-los. El sofriment li inspira una profunda compassió: ho veiem en l'escena de la vídua de Naim que plorava la mort del seu fill únic. JESÚS atreu els afligits vers el seu cor obert a tot sofriment: *Veniu a mi tots els que esteu cansats i afeixugats, i jo us faré reposar* (Mt 11, 28).

“També Ell va passar per aquí”

Però Déu va encara més lluny. Al fer-se home, conviu amb els que passen pel sofriment: JESÚS neix en un miserable estable; treballa per a guanyar-se el pa de cada dia; experimenta la fam, la set, la fatiga durant les llargues caminades per tots aquells pobles (cf. Jn 4, 6); durant tres anys s'absenta de casa i ni tan sols té una pedra on reposar el cap (cf Mt 8, 20); pateix la incomprensió dels homes, les burles... el tracten de golafre i de mentider. La gran aprensió que sent pel sofriment, es manifesta especialment durant la seva pregària a Gethsemaní: *Déu meu, si és possible aparta de mi aquest calze!* El dolor físic i el dolor moral arriben al paroxisme durant la Passió. Finalment, Nostre Senyor es fa semblant a l'home fins i tot en la mort. Certament, tot aquell que sofreix pot dir davant el crucifix: “També Ell va passar per aquí”.

Si JESÚS va passar per l'abisme del sofriment, va ser per donar-li una dimensió totalment nova: des de llavors el sofriment va unit a l'amor. Tot i essent un gran mal en si mateix, el sofriment s'ha convertit en la base més sòlida del bé definitiu de l'home, és a dir, de la seva salvació eterna, perquè ens permet cooperar amb JESÚS en l'obra de la Redempció. Encara que el sofriment sigui una conseqüència del pecat, al assumir-lo JESÚS i acceptar-lo nosaltres, es converteix en el medi del nostre alliberament espiritual.

«Sense la Pasqua, al món li mancava l'esperança. La Pasqua retorna a la vida tot el seu sentit... He experimentat en la meua carn i en el meu cor el misteri de la Passió i de la Resurrecció... Som cridats a morir i a ressuscitar cada dia». Qui pronuncia aquestes paraules és Jaume (Jacques Lebreton). Des del novembre de 1942, Jaume és cec i li van haver d'amputar ambdues mans a l'altura dels avantbraços.

Va ocórrer al desert de Líbia. Formava part d'un escamot d'“espanyols”. I fou en un moment que aprofitaven per descansar. Jaume, assentat davant una caixa de granades, prenia els explosius d'un a un per

a desactivar-los. «Mentre anava xerrant amb els companys, -explica un temps després- un d'ells, sense jo adonar-me'n, va llevar el passador d'una granada. Ell, espantat, me la va passar. Jo vaig agafar-la mecànicament, però vaig comprendre que anava a explotar. Cal llençar-la!, però estic envoltat de companys i poden morir!... De sobte, mentre pensava ràpidament què podia fer, es produeix una gran explosió i tot d'una em trobo dins d'una profunda tenebra. Intento parlar però no puc, penso si no estaré ja mort».

“Déu existeix? Qui és?”

Fill d'un oficial de la marina, Jaume Lebreton, als 18 anys va deixar la casa pairal de Kerval, prop de Brest (Bretanya), per incorporar-se, el juny de 1940, a l'exèrcit francès lliure, de Londres. Després, d'un llarg periple per l'Orient Mitjà, va anar a parar a Líbia, enfront de les tropes del general alemany Rommel. S'enfrontava a la mort per primera vegada, xiulaven pertot arreu els obusos, els morts eren nombrosos al voltant seu. Amb aquesta experiència tan cruel, sorgeix en ell el dubte de l'existència de Déu: «A casa m'havien donat una educació cristiana, i també al col·legi. Als 18 anys vaig passar bruscament d'una vida protegida a una vida en llibertat. La meua fe, poc a poc, s'anava marcint... i vaig deixar de practicar la religió. Davant el perill, jo em plantejava sovint la pregunta: “Déu existeix? Qui és? Em trobaré, potser, només en un negre forat després de la mort?”... La resposta a aquelles preguntes m'arribaria d'una manera inesperada, amb l'explosió d'aquella granada».

Després dels primers auxilis, amb l'ambulància de campanya, Jaume Lebreton fou evacuat a un hospital de Damasc. Durant dos o tres setmanes es trobà amb una gran debilitat, incapaç de res, amb la sospita de que els ulls podien haver-li quedat greument afectats. Amb tot, creu que amb el temps podrà recuperar la vista, potser amb sis mesos o un any. El que no sap és la sorpresa que li espera, ni què amaguen aquells embenats que cobreixen els extrems dels seus avantbraços: «Notava com si tingués encara la granada a les mans i que l'estrenyia amb força; és sabut que els que han sofert una amputació ho senten així. En saber la veritat vaig sentir en mi com una forta rebel·lió. A Líbia, havia vist com vint-i-un dels meus companys es volatilitzaven enmig d'una gran explosió, i em vaig dir: “La mort en plena batalla no és res, car no es veu venir. El que temo de debò és perdre un braç o una cama. No ho podria suportar...” I ara em trobava cec, amb una quàdruple amputació. I amb tant sols 21 anys! Com pot permetre Déu una situació com aquesta?»

“Acceptar” per no “sofrir” més

Quan passava aquests moments, els més difícils de la seva vida, una religiosa franciscana missionera de MARIA, que Jaume havia conegut durant una primera estada a Damasc, es va assabentar de la seva estança a l'hospital, i va venir a veure'l amb certa freqüència. «Em parlava de Job, de com ell no maleïa Déu. Em citava la paràbola de l'Evangeli: *Si el gra de blat que cau a terra no mor, no pot donar fruit*». Sentia que aquelles paraules penetraven en la seva ànima, i es va posar de nou a resar i a freqüentar els sagraments, acceptant fins i tot de combregar dues vegades a la setmana, i després tots els dies. Va començar a entendre llavors l'amor de *l'home dels dolors*, JESÚS, morint per nosaltres en la Creu. Va experimentar una força interior que l'apropava a Crist i, gràcies al vigor d'aquella recuperada fe, percebia en els seus sofriments un desconegut valor de redempció. Va ser llavors que, recolzant-se en la força divina, no en la seva pròpia debilitat, va oferir heroicament a Déu els seus ulls i les seves mans, decidint no “patir” més a causa d'aquesta prova, sinó “acceptar-la”. «L'acceptació és una victòria. Abans, sabia què significava riure però no coneixia l'alegria, la veritable alegria. Doncs bé, vaig plorar d'alegria en el meu llit de l'hospital. Fins i tot li vaig dir a la germana infermera: “No he perdut res amb el canvi!”». L'amor transforma els cors i dona valor al sofriment acceptat. Segons el testimoniatge de sant Francesc de Sales, «l'amor diví no solament endolceix les coses amargues, sinó que transforma la creu en alegria, perquè Déu és el Déu de l'alegria». Jaume Lebreton ho va experimentar així. L'alegria que la gràcia comunica al cor, fins i tot enmig dels sofriments, no és una alegria sensible, sinó un contentament afable i misteriós, en la fe. És el que feia dir a santa Teresa de l'Infant JESÚS: «Aquí a la terra tot em cansa, tot és una càrrega per a mi... Només m'alegra una cosa: sofrir per JESÚS; i aquesta alegria és més intensa que tota altra alegria» (Carta, 12 de març de 1889).

Quan el sofriment no ens dona més que tristesa i desànim, hem de recordar unes altres paraules, també de santa Teresina: «Si no ho podem fer d'una altra manera, sofrim amb amargor i sense coratge. JESÚS també va sofrir amb tristesa; sense tristesa, com podria l'ànima sofrir?... Resulta un gran consol pensar que JESÚS, també va experimentar les nostres debilitats, també va tremolar a la vista del calze amarg que li esperava. Aquell calze que en altre temps tan ardentment havia desitjat» (Cartes, 26 d'abril de 1889, 26 de desembre de 1896). Així doncs, quan patim, pensem que JESÚS és present, compadint-se de nosaltres, per a ajudar-nos a dur la creu de cada dia.

També Jaume Lebreton va tenir, literalment, el seu camí de Damasc, el camí on sant Pau es trobà amb JESÚS a qui perseguia. I on comença la seva conversió amb la llum nova que rep de Crist. Jaume Lebreton comenta: «Curiosament, vaig entrar en aquesta ciutat precisament per la porta de sant Pau. Ell va arribar cec i va recuperar la vista; jo també vaig trobar una llum infinitament més preciosa que la que vaig perdre». El dia 5 de novembre de cada any diu content als seus amics: «Avui us convido a beure -Per què? -Perquè és l'aniversari del dia que em vaig quedar cec». Segons les seves pròpies paraules, guiades per la fe, ell considerava que «l'única desgràcia és ser amputat de Déu».

Perdre la vida eterna

“Ser amputat de Déu”. El Catecisme de l'Església Catòlica ens ensenya que «res no hi ha més greu que el pecat i res té pitjors conseqüències per als pecadors, per a l'Església i per al món sencer» (núm. 1488). Nostre Senyor ens va dir que és preferible perdre les mans i els ulls abans que ser llançat a la “gehenna”, és a dir, a l'infern, on ens duu el pecat, que ens aparta de Déu (cf. Mt 5, 29-30). Sens dubte, el sofriment més gran és perdre la vida eterna, perquè es perd la felicitat perfecta a la qual Déu ha destinat l'home. JESÚS va venir per a lliurar-nos del sofriment definitiu que és la condemnaió eterna. «El Fill únic de Déu fou lliurat a la humanitat, sobretot, per a protegir l'home del mal definitiu... La missió del Fill únic consisteix en vèncer el pecat i la mort; el seu triomf sobre el pecat es deu a la seva obediència fins la mort, i el seu triomf sobre la mort es deu a la seva resurrecció» (*Salvifici doloris*, 14). Al destruir el pecat, JESÚS destrueix el mal més gran i, al mateix temps, l'arrel de tot sofriment, perquè el sofriment i la mort van entrar al món precisament a causa del pecat (cf. Rm 5, 12). Així doncs, qui ho vol, pot obtenir el perdó dels seus pecats i participar dels fruits de la Redempció. Aquest favor ens arriba principalment per mitjà dels sagraments, que són com els canals de la gràcia divina, que ens purifica, ens fa forts i ens fa créixer en santedat. A més, mitjançant l'oració i la recepció, en les degudes condicions, dels sagraments, ens és possible suportar pacientment qualsevol sofriment.

«Per què permet Déu el sofriment?», li preguntaven en certa ocasió a la Beata Teresa de Calcuta. Resulta difícil d'entendre-ho -deia- perquè és un misteri de l'amor de Déu i per això ni tan sols podem comprendre per què va sofrir tant JESÚS, per què li calgué passar per aquella solitud de Gethsemaní i pel sofriment de la crucifixió... És el misteri del seu immens amor. El sofriment que veiem ara és com si Crist revisqués la seva Passió en nosaltres. -Com pot

ser acceptat amb alegria el sofriment? -Si s'accepta com si vingués de la mà de Déu per a la nostra santificació, per a la purificació de la nostra ànima i també en reparació dels pecats del món, llavors ens dona pau i tot podem acceptar-ho molt millor. -Però Déu, no és un Déu de l'amor? -Déu no ens dona pas el sofriment per a torturar-nos, sinó per a atreure'ns cap a Ell».

Un servei insubstituïble

Les persones que passen per algun sofriment, lluny de ser inútils, compleixen un servei insubstituïble. «La fe en la participació dels sofriments de Crist comporta en si mateixa la certesa interior de que l'home que sofreix completa el que manca als sofriments de Crist i que, en la perspectiva espiritual de l'obra de la Redempció, és útil, com ho fou Crist, per a la salvació dels seus germans i germanes» (*Salvifici doloris*, 27). Per això l'Església s'inclina amb veneració davant d'aquells que sofreixen, perquè veu en ells els principals continuadors de l'obra de Crist Salvador. Santa Teresa del l'Infant JESÚS deia, poc temps abans de morir: «Mai havia pensat que hom pogués sofrir tant! Només puc explicar-ho pels ardents anhels que vaig sentir per a salvar les ànimes» (30 de setembre de 1897).

La Santíssima Mare MARIA, alliberada per Déu de tot pecat, sempre ha estat íntimament unida a l'obra de la salvació. «En ella, els innombrables i intensos sofriments es van acumular un rera l'altre i així, alhora que mostraven la seva intensa fe, van contribuir a la

Redempció de tots. La pujada al Calvari i la seva presència al peu de la Creu van suposar una especial participació en la mort redemptora del seu Fill. Per tant, JESÚS va conferir a MARIA una nova maternitat -espiritual i universal- respecte a tots els homes» (*Salvifici doloris*, 25, 26). Precisament per això, tots els qui recorrin a aquesta Mare tan compassiva i tendra envers els que sofreixen, obtindran la gràcia de consol.

Però, serà sobretot al cel, on recollirem els fruits de la paciència portant la Creu. Sant Joan ens assegura en l'Apocalipsi que al cel, *Déu eixugarà totes les llàgrimes dels nostres ulls, i no hi haurà ja més mort ni plors, ni crits, ni fatigues* (21, 4); i sant Pau escriu el següent als Romans: *Jo penso que els sofriments del món present no són res comparats amb la glòria que s'ha de revelar en nosaltres* (8, 18). Sant Cebrià, al parlar d'aquesta glòria del cel, s'expressa d'aquesta manera: «Quina no serà la teva glòria i la teva joia!: ser admès a veure Déu, tenir l'honor de participar en les alegries de la salvació i de la llum eterna en companyia de Crist, el Senyor, el teu Déu..., gaudir en el Regne del cel en companyia dels justos i dels amics de Déu, les alegries de la immortalitat guanyada» (*Epístola* 56, 10, 1); i sant Agustí: «Quina felicitat serà la nostra, dedicant-nos a lloar Déu, que ho serà tot en nosaltres! Ell serà la fi dels nostres anhels, el contemplarem sense parar, l'estimarem sense saciar-nos, el lloarem sense cansament. Allí descansarem i veurem; veurem i ens estimarem; estimarem i lloarem» (*Ciutat de Déu*, l. 22, c. 30, n. 1, 5).

Esperem que mossèn Jaume Lebreton té ja aquesta experiència des del 2 d'abril de 2006, dia en que, a Paris, va entrar a la glòria. Havia estat ordenat diaca l'any 1974.

Els monjos resen per vostè a nostra Senyora i a Sant JOSEP, així com per tots els seus éssers benivolguts, vius i difunts.

Dom Antoine Marie
o.n.l.

Si és la primera vegada que vostè rep aquesta carta espiritual i vol seguir rebent-la, envii'ns les seves dades completes. Li agrairíem també que ens enviés adreces de persones que podrien llegir la nostra carta amb profit.

Ajudes :

- Xecs ordinaris a nom de 'Abbaye St. Joseph de Clairval'
- Per mitjà del seu propi Banc, ingressos en el nostre compte:
Abbaye St. Joseph de Clairval C.C.C. 2104 - Of.: 3335 - D.C.: 07 - N°: 9113949609 (Caixa Duero).
- Targeta de crèdit (Visa, CB, Mastercard) consulti la nostra pàgina web: <http://www.clairval.com/>